

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se sena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah štav. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

„Desna stranka.“

Poglejmo si malo položaj pred volitvami in po volitvah. Zmage in svoje večine gotovi so kozolce obračali ustavoverci v Gradcu in v Št. Politu. Napredna stranka je sama izdala dva manifesta, zopet drug oklic do volilcev je prišel iz levega kluba, središče pa, kjer so sedeli ustavoverni velikoposestniki, se ni imelo komu prikupovati, toraj tudi ni nobenega oklica objavilo. O slogi in edinosti med ustavoverci ni bilo ne duha ne sluha; najhujši kričarji so pretili grofu Andrassyu in našemu ministerstvu zaradi Bosne; v Gradcu so hoteli celó dualizem zdrobiti in velikoposestnikom volilno pravico vzeti. Ustavoverna stranka je bila razcepljena v naprednjake, v zmerne liberalce, v pristaše vsake vlade, velikoposestnike in demokrate. Bila je velikanska zmešnjava in velik nered; nihče od njih ni prav vedel, kaj hoče. Iz teh elementov ni bilo moč sestaviti nobene parlamentarne večine, in vsi narodi, kakor vlada sama, želeli so novih mož.

Prišle so volitve in ustavoverci so prišli v manjšino! Prijeli so se za glavo, kako je to mogoče! Pa resnica je bila! Nastopila je doba Taaffejeva. Kaj se zgodi. Razmršeni in razpršeni ustavoverci vseh barv, ki so si prej jezike kazali in kamne drug v drugega metali, videli so, da ni druge rešitve, ko zopet skup stopiti in združiti se v eni stranki, na strani pustivši vse naprednjaške programe. Nič več ne žugajo, vzeti grajščakom svojim volilno pravico, nič več Auspitz ne napada Herbsta, nič več ne dregajo v madjarsko sršenovo gnjezdo, nič več ne pikajo Suessa in drugih bolj zmer-

nih, z vlado glasujočih mož, — vse je edino v krik: „bodimo složni, naše gospodarstvo je v nevarnosti, vrzimo Taffeja in njegove pomagače!“ Tako so tedaj v Lincu zopet vkup skovali edinost ustavoverne stranke — nekaj se ve da se jih je zopet pogubilo, ki se ne-čejo vladi zameriti, tako da jim je manjšina zagotovljena.

Kar jih v srce peče, to je bojazen, da bi se znali vsi udje nekdanje opozicije združiti. Zato se talažijo dan na dan, da naša stranka ni sposobna za vlado, ker ne more sestaviti skupnega programa. Računajo namreč, da se bo federalistična stranka razcepila na tri klube: na poljski klub, na klub pravne stranke pod Hohenwartom, kteremu bi se pridružili tudi češki grajščaki, in pa na slovanski klub, obstoječ iz Čehov, Moravcev, Slovencev in Dalmatincev. Največ zidajo na Poljake, da se bodo ti še od drugih federalistov vsaj v nekterih vprašanjih odtrgati dali. Ob enem skušajo sejati razpor med Mladočehi in Staročehi itd.

Naša, avtonomistična stranka bi tem lju dem res ne mogla storiti večje usluge, nego s tem, da se res razcepi na tri dele. Položaj je tak: Zdaj ko je ustavoverna stranka odrekla vladi vsako pomoč, je ta primorana, ali odstopiti, ali pa naslanjati se na našo stranko, ktera ima večino, ako je složna.

Če hočemo, da ima Taaffe res pošteno voljo, skazati nam pravico, potem morajo vsi avtonomisti: Čehi, Poljaki, Slovenci in nemški katoliki osnovati eno samo, složno delajočo stranko, ki bi se imenovala „desna stranka.“

Ako se le Slovenci ločijo od te stranke, potem Taaffe že nema več večine, toliko menj

pa, ko bi res Poljaki nas zapustili. Tega pa se po njih dosedajnih izjavah menda ni bati. Se ve da Čehi bodo morali nekoliko odjenjati, kar so tako že storili, ker se ne imenujejo več federaliste, ampak le avtonomiste, to je, oni ne zahtevajo več vseh pravic češkega kraljestva, ampak se hočejo zadovoljiti z nekoliko samoupravo v mejah ustave.

Ako bodo še Mladočehi toliko pametni, da ne bodo sloge kalili s svojim vpitjem zoper „klerikalizem“ in s terjatvami še nedosegljivimi, potem se dá skupen program „desne stranke“ sestaviti na podlagi teh točk: narodna ravnopravnost, povečanje pravic deželnih zborov, boljše narodno gospodarstvo pravičnejši volilni red na prid poljedelskega stanu, podpora kmetijstvu in obrtniji pa ostreje postave zoper oderuhe, postopače, rokovnjače, grunderje in švindlerje, pravičnost nasproti katoliški cerkvi, reforme v šoli v konservativnem in narodnem smislu, varčnost v vseh strokah, praktičnejša in cenejša politična uprava, odprava posilnega legaliziranja, nov obrtniški red in še več taci.

Zelo se motijo naši nasprotniki, če pravijo in mislijo, da naša stranka ne more sestaviti skupnega programa. Ako bo pri naših le zmernost in previdnost vladala, dalo se bo to lahko deseči in velika „desna stranka“ se bo osnovala, ter dala Taffeju večino, ako bo ta le količkaj po nje željah se ravnati hotel. Ker se bo pa vlada naslanjala le na našo stranko, morale se bodo tudi v ministerstvu nekolike spremembe izvršiti. Taaffe je računal na pomoč vsaj polovice ustavovercev, zato je ministerstvo tako sestavil, da je le dva sedeža naši stranki

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

VIII.

Zavoljo velike daljave nekterih izmed nas do šole je bilo narejeno tako, da nas je nekaj daljnih čez poldne kar tam ostajalo. Kosilo je bilo navadno kos kruha, vsaj pri meni, in tega, če ga nisem doma dobil, kar se je večkrat zgodilo, dobil sem za krajcar pri Lužarji črnega lep kos in dobrega; včasih mi je tudi Zavrlova mati mignila in tam sem še kaj gorkega zajel ali pa tudi kruha dobil. Zavrlova mati je bila dobra žena, Bog jej daj dobro!

V zadnjem listu omenjeni dan, ki me je tako vsega prerodil, sem sedel v šoli kakor naslikan; nič se nisem ganil, čeravno je želodec hudo krulil. Učitelj se je le toliko z mano pečal, da je parkrat druge opomnil ná me, ki sem tako pri miru sedel, in me priporočal jim v posnemalen izgled. To je že bilo hladno mazilo za raue včeraj prejete, da bi bilo le tudi za zobé kaj!

Dopoldanska šola mine, kar nas je čez poldne tam ostajalo, posedemo krog šole in vsak vzame z žepa svoj kos kruha, le jaz ni-

sem imel nič, čeravno sem bil bolj lačen, ko vsi drugi skup. To vidi Franca in reče:

„Nič ne maraj, le malo počakaj, jaz grem zdaj domu južnat, pa ti bom prinesla kruha tak-le kos.“

S tem raztegne ročici, kar more, in teče proti domu, jaz pa grem za cerkev v kot in ležem v senco ter gledam pustovke, ki so svojim mladim v zvoniku jesti nosile. „Vse jó“ — mi očita želodec — „samo jaz nimam nič, ker si ti bil tako poreden.“

„No, kje pa si?“ — se oglasi znan mi glas — nenadoma — „sem že mislila, da si lakote poginil.“

Naglo sedem na pol in zagledam pred sabo — — svojo mater s cajno, ktero postavijo na tla, odgrnejo, in pokaže se lonec zreno pokrit, z žepa pa privlečejo kos kruha.

„Na, zdaj jej! Malo mrzlo bo že, pa je tako daleč.“

S temi besedami odkrijejo lonec in zabliška se mi v oči rumenkasto-zelenkasto kašnatu zelje. že nekoliko s skorjo pokrito.

Kašnatu zelje! Kaj so vse najslastnejše jedi tega sveta proti kašnatomu zelju! Toda nekoliko trdo skuhano mora biti, še bolj trdo

kakor laška polenta, sploh tako, kakor so ga znali kuhati mati. Se ve, da je bil svet za-me zdaj hipoma ves drugačen, krehal sem to mojo najljubšo jed, da bi se bil skoro zadavil nad njo, in izpraznil lonec, še predno so mi mati vse povedali, kar se je doma zgodilo. To ni bilo veliko, le toliko sem zvedel iz maternih ust, da so očeta dobro ošteli in za kazen skuhali jim sok, meni pa kašnatu zelje. Prvega materi nisem prav verjel, drugo pač; morda so jim komaj povedali, da je zelje za-me, ali pa so ga skrivaj skuhali in ravno tako skrivaj meni prinesli; morda še oče za moje kosilo nič vedeli niso.

Po takem kosilu pospravijo mati „mizo“ in gredó naročivši mi, da očetu ni treba „nalašč“ praviti, da so mi kosila prinesli; le če bi me prašali, se ne smem lagati.

Zdaj sem bil dober mož, še kruha nisem vsega pojedel, in ko pol ure pred začetkom popoldanske šole priteče Franca vsa brez sape, me dobi še v tistem kotu na tleh in v naročji „brateltó“, v kterem sem pridno nemške „kavke“ študiral in od vseh strani ogledoval.

„Na, jej!“ — reče Franca in sede k meni v travo moleč mi res pošten kos kruha.

prepustil. Zdaj pa, ko se mu ni posrečilo, pridobiti zmernejših ustavovercev za se, treba bo tudi ministerstvo po tem preustrojiti: Stre-mayr, Korb-Weidenheim in Horst niso več pri-pravni za vlado, ki se naslanja na „desno“ stranko, treba bo vzeti vse ministre iz desnice. Saj Nemci ne bodo mogli reči, da niso za-stopani v ministerstvu, ker vendar nihče ne more trditi, da Taaffe, Falkenhayn, Greuter ali pa Lienbacher niso Nemci. Ko bi se tedaj naša večina, kakor liberalci želé, razdrobila v poljsko, slovansko in pravno stranko, to bi bila naša največja nesreča, ker potem bi se res pokazalo, da mi nismo zmožni sestaviti skupnega programa, da tedaj nismo sposobni za vlado. Čujemo, da ravno naš poslanec grof Hohenwart dela na to, da bi zedinil vse fede-raliste v eni stranki, in da je iz tega namena šel Rieger na Dunaj k njemu, da se ta vrla moža dogovorita o tej važni zadevi. Mi hočemo upati, da se bosta zedinila, in da bo stopil Hohenwart v novi državni zbor kot voditelj velike „desne stranke“ in ne samo kot vodi-telj pravne stranke, in kot tak vodil večino državnega zbora, brez strahu pred krikom ze-dinjenih ustavovercev.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 19. septembra.

Okraj **Novobazarski** je zaseden brez krvoprolitja. Naši vojaki, kar jih je preveč tje šlo, iz previdnosti pred uporom, že nazaj marširajo v Bosno.

Staročeska „Politik“ piše proti izjavi mladočeskega shoda. Prvič jej ni po godu, da se je sploh naredil, kajti, kakor smo tudi mi že omenili, v sedajnem času treba je složnosti, in posebna izjava Mladočehov bila je povsem odveč. Tudi „Politiki“ ne more prav biti, da so mladi celo češko stranko v zadrego spravili s svojo izjavo, da se mora zunanja politika le iz slovanskega in ne iz občeavstrijskega stališča voditi. Če hoče naša stranka vladno kr-milo v roke vzeti, se mora vendar varovati tako enostranskih izjav, kakor je bila mlado-češka.

„Politik“ povdarja, da Staročehi stojé na popolnoma avstrijskem stališču, ter izgovarja Mladočeha s tem, ker je res nemško-liberalna

stranka toliko časa zatirala Slovane, da je mo-rala v njih zamoriti upanje v pravičnost du-najskih vlad. Staročeski organ pravi, da ravno zgodovinske pravice češke, ki se naj oživijo, so najboljša garancija zoper nelojalnost in pan-slavizem, ker Čeh, ki pozna slavo in zgodovino svojega kraljestva, ne bo tega zamenil niti za vse slovanstvo. Čehi hočejo biti za se, toda v Avstriji. Le najhujša sila in pritisk od strani nemških liberalcev jih vtegne panslavizmu v naročje gnati.

Vnanje države.

Srbija. V kratkem pride sem knez Aleksander bolgarski, in se bo več časa v Belgradu mudil. Pozneje pa pravijo, da pojde knez Milan na Dunaj, enako črnogorskemu knezu, da se pokloni avstrijskemu caru, svojemu močnemu sosedu, od ktere ga si mora želeti, da mu je zmirom dober prijatelj. — Nekteri (300 podpisov) so prosili za pomiloščenje bivšega ministra Čumiča, ki je bil kriv Topolske zarote in vstaje, ter je bil k smrti obsojen, pa od kneza na 7 letno ječo pomiloščen. Da bi mu knez pa še ostalo kazen odpustil, tega vojni sud ni hotel spoznati, in Čemuč ostae zaprt.

Irci zahtevajo svoj deželni zbor v Du-blinu. Angleži so razljutjeni nad taki pred-ziim pa opravičenim zahtevanjem.

O nesreči Angležev v Ka-bulu pišejo ruske „Petrogradske Vedomosti“ tako:

„Ponosni britanski narod je zdaj prisiljen, odločiti se za zmago ali za pogin. V afganskih gorah bila je Anglija vsadila svoje gospodstvo, a burja iz Kabula ga grozi vničiti. Kabulska katastrofa, prvi zreli sad indiško-cesarske po-litike, klče nam smrtni boj to politiko, ki prezira navade omikanega sveta, ter tepta na-ravne pravice narodov, ki si želé ohraniti svojo samostojnost. Kabulska katastrofa je tako raz-žaljenje angleškega dostojanstva, da ga le od-ločna maščevalna zmaga oprati zamore. Ne sprejeti tega poziva, bi značilo, odreči se vseh pravic, pridobljenih nad azijskimi narodi, med katerimi se je že povsod nabralo nekaj puntarskega materijala.

Je pa li mogoča zmaga?

Zmaga ponosnega, mogočnega Albijona nad pestjo afganskih divjakov! — Kdo more dvo-

miti nad tem. Kabulci se bodo silno in obupno branili, ker nimajo milosti pričakovati; pa tudi maščevalci bodo vse moči napeli, ker tu ne gre samo za čast, ampak za biti ali ne biti. V takem slučaju Angleži ne bodo gledali na žrtve, da dosežejo svoj namen, — če — osoda ne pokliče novega faktorja na pozorišče, in ta je Rusija. Rusi imajo dovolj vdarcev, nepra-vičnih činov in razžaljenj zapisanih, s kterimi so jih obsipali Angleži. Rusija je država, od ktere odvisi angleško gospodstvo. Dvajset tisoč Rusov bi zadostovalo, poriniti tega vraga iz Afganistana, in mu stoterno poplačati njegove krivice, ter mu zavdati smrtni vdarec.

Razširjenje afganske vstaje svedoči, kako se je v Afganistanu spremenilo, kako težka borba čaka Angležev. Moralna stvar kabulske katastrofe nas ne briga; to je stvar afganskega naroda. Angležev sploh ni treba v Aziji, mi zadenemo povsod na njihovo protivje, in en-krat se mora rešiti vprašanje: mi ali oni? Rusija ne budi tega vprašanja; dogodki v Ka-bulu, v Mervu in v Kuldži kažejo, da ni pro-stora za nas in za Angleže v Aziji; pretesno nam je, modro je, da se razidemo. Poslanje 20 000 mož v Afganistan bi zadostovalo, da se vniči angleško gospodstvo v Aziji, in da se znebimo vraga na vzhodu, da bi zamogli potem vso pozornost obrniti na zapad. Prošlo leto je že stal podobni oddelek na meji, — a okolnosti so drugače zasukale. — Enemu iz dveh vragov zavdati smrtni vdar, ima velik pomen. Morda bo še mogoče, tretjega razoro-žiti, ki na nas nastavlja nož, ter preži izza Kuldže, kjer pričakuje, kako se hočemo po-botati z njim in njegovimi zavezniki.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 17. sept. Veliko sen-zacije dela po Ljubljani, posebno med uradniki, okrožnica graške više sodnije predsednika Wa-serja na sodnijske uradnike, kjer jim prepo-veduje, pečati se s politiko. Uradniki ne vedo, komu je to namenjeno; eni mislijo, da je le zoper slovenske uradnike pisano; „Tagblatt“ pa se boji, da je tudi zoper nemške in nem-škutarske, zato se je v nasprotje postavil z onim ukazom in je bil zato v četrtek konfis-ciran. Iz Gradca izvemo po uradnem listu, da je okrožnica veljavna tako za nemške kakor

„Sem že sit, Franca vidiš!“

Pokažem jej kos kruha, ki mi je še ostal, ona ga pogleda, pa pravi spodbudno:

„Naš je bolji, le pokusi ga, so ga mi mati za malico odrezali.“

„Kaj boš pa ti jedla?“

„Jaz? Hi hi! Druzega bom dobila. Saj je v kleti še dosti hlebov, pa še belih. Le čakaj, kedar boš zopet tepen ali kregan v šoli, ti bom pa belega prinesla.“

„Tak ga pa že ne bom nikoli dobil, Franca!“

„Zakaj ne? Saj te učitelj lahko vsak dan tepe in kaplan vsak dan kregajo!“

„Pa me ne bo nobeden.“

„Jej, kako to veš?“

„Zato, ker bom pri miru sedel in učil se, da bom kmalu vse znal, kar je v teh-le bukvah.“

„Hihi, hihi — vse? Tudi tiste čudne kavke.“

„Tudi!“

Na to se Franca na vso moč zasmije in teče svojim tovaršicam, kterih se je bilo v tem že nekoliko nabralo pred šolo, praviti, kar sem jej jaz rekel, namreč, da bom naučil se jaz brati v brateltofu po tistih kavkah, ki ni no-bena drugi podobna. In živahno posmehljivo

hihitanje iz trume mi je dosti jasno znamenje, da nobena tega ne verjame. Taga zasmehova-nja se nalezajo tudi dečki in morda bi bilo dolgo trpelo, kar se pokaže učitelj in nas spodi vse skup v šolo. Tu nam najprej zapove, da mora vsak, ko pride, iti naravnost v šolo ter tam mirno sedeč pripravljati se za nauk, potem pa prša:

„Zakaj in komu ste se prej tako nespo-dobno smijali?“ Nobeden si ne upa odgovoriti, še le na drugo ostrejšje vprašanje pokaže Franca mene od strani, a vendar tako, da je učitelj videl, pa tudi jaz.

„Tako? Kaj je pa naredil?“ — vpraša učitelj in gre po „štabl.“

„Nič, nič,“ — reče naglo Franca, ki se je menda zopet bala zá-me, — „le nekaj je rekel.“

„No kaj? povej!“

„Da se bo teh-le kavk naučil brati.“

Franca je že smela to reči, ker je bila županova. Učitelj jo res le strogo pogleda, ne spusti „štabla“ ná-njo, ampak stopi dol k nji ter jo prša:

„Kterih kavk?“

„I, no, teh-le!“ odgovori Franca in pokaže v „brateltofu nemške črke.“

„Ti si kavka,“ — zarenči učitelj, ko je v knjigo pogledal — to pa so nemške črke ali „puštobi.“ — In obrnivši se proti meni reče prav prijazno: „Tako? ti se boš učil nemški? No, se pa boš, — in vi drugi tepci se kmalu ne bote več smijali. Kdor bo še kaj zinil, bo dobil s tem-le. Ti pa mi le povej, če ti bo kdo kaj žalega storil ali rekel. Očetu pa tudi reci, naj pride enkrat k meni.“

Ko pridem popoldne domú, so oče stali ravno pred hišo in gledali po solncu, koliko bo ura. Jaz sem prihajal nekako plašno, a ker niso imeli nič v rokah, sem dobil večí pogum. Pa če bi bili tudi kaj imeli, jaz bi bil šel jim naproti, ker sem si bil svest, da danes nisem zaslužil „kneftre“ in da, če bom tepen, bo to moj patron v nebesih v moje za-sluge zapisal, če prav so oče.

Pa ta dan ni bilo nič hrupa in ko sem jim sporočil, da naj gredó enkrat k učitelju, so začeli ugrabiti, zakaj neki?

„Ej, kake čevlje mu boš naredil“ — se oglasijo mati — „kaj bo družega! Pa le dobre mu naredi, da ne bodo potlej tiščali fanta.“

„Jej, jej, poglej no staro! Kje si pa to

za slovenske uradnike, pristavlja se pa, da je bila provocirana po slovenskih uradnikih. Teda jendar-le zoper slovenske uradnike meri, pa daje nam orožje v roke tudi zoper nemškutarske uradnike, kajti kar je slovenskim prepovedano, vendar ne more nemškim dovoljeno biti. To čutijo tudi nasprotniki, in vsi dunajski listi se odločno izrekajo zoper ono okrožnico. Nam Slovencem zamore prej koristiti, nego škodovati, kajti tisti sodnijski uradniki, ki stojé odločno na naši strani, se dadó lahko sešteti, nemškutarskih agitatorjev je veliko več, posebno na Štajarskem in Koroškem je skoro vsak uradnik ob enem tudi nemškutar; pa tudi na Kranjskem ni dosti boljše. Nam bi bilo prav, ko bi se politično agitiranje uradnikov odpravilo, pa na postavni poti, ne kakor Waser dela, s tako okrožnico, ki se po §. 15 drž. osn. postav nikakor opravičiti ne dá. Najbolje bi bilo, da se vradnikom vzame vsa volilna pravica. Kajti s tem, da se vdeležujejo volilnih bojev ter navadno z vsako vlado glasujejo, pridejo dostikrat v nasprotje z ljudstvom, katero jih potem sovraži. Uradnik kot reprezentant državne oblasti bi moral povsod spoštovanje vživati, a moral bi pa potem tudi stati nad strankami, kakor Nj. veličanstvo cesar stoji nad strankami. To je pa le potem mogoče, ako se ne vdeležuje volilnega boja.

Pisatelj teh vrst pozna uradniško življenje in dobro vé, da uradnikom ni prav nič ležeče na volilni pravici, nasprotno bi mnogi veselja vskliknili, ko bi se je znebili, namreč taki, ki so zdaj po okoliščinah prisiljeni, zoper svoje prepričanje glasovati.

Kaj zamore tudi uradnika v tuji deželi zanimati volilna pravica za mestni zbor ali za deželni zbor? On je danes tukaj jutri drugje; kaj brigajo na primer Dunsječana, ki bo morda v kratkem zopet prestavljen, naše ljubljanske razmere, kaj ima on od tega, če je Laschan župan ali če ni? Kaj ga briga kranjski deželni zbor! Saj on te dežele prej ni videl in je tndi ne mara več videti, kedar enkrat avanzira in na Dunaj ali v Gradec nazaj pride? Čemu se takim ljudem volilna pravica daje, ki še sami za njo ne marajo in je tudi ne

vzela? To je pa nekaj! Na, ker sem danes opoldne tako slab sok dobil, — tu imaš, pa pojdi v oštarijo in prinesi ga polič pa še klobaso in hlebec belega kruha, saj fant tudi ni nič jedel.“

Mati ne vedó, kaj to pomeni, a vendar gredó. V tem pa prileti brat in zagleda tisti kos kruha, ki mi ga je bila Franca dala in sem ga jaz sabo domú prinesel; gledal mi je namreč z žepa. Brž ga potegne ven, pokaže očetu in zakriči: „Saj brat ni lačen. Vidite!“

Ubogi brat! Ta pot je pa on naletel, da je bilo kaj. Oče so ga prijeli, da se je meni smilil, in bi se bil tudi materi, če bi bili že nazaj prišli.

„Ali je to bratovska ljubezen! Ti bom že pokazal nevoščljivemu biti! Da mi greš tje v kot!“

In odletel je v kot ravno, ko so se odprla vrata in mati prišli s poličem, klobasami in hlebcom belega kruha.

„No, da le mene ni doma“ — spregovore — „je že kaj. Saj sem vedela!“

Vendar se je ta reč poravnala tako, da smo nazadnje vsi štirje sedeli za mizo, pili vino in jedli klobaso in beli kruh. Brat je moral pa vendar prej obljubiti, da me ne bo več tožil.

znajo porabiti? Veliko bolj bi bili uradniki spoštovani in čislani, ko bi ne imeli volilne pravice, in ko bi se v politične prepire ne vtkali. V tem oziru damo Waserju prav, obžalujemo le, da se on sam ni hotel po teh nazorih ravnati, ter da se je dal za poslanca voliti, kjer je vedno bil nasprotnik Slovanov.

Domače novice.

V Ljubljani, 20. septembra.

(Knjige družbe sv. Mohora) so ta teden došle v Ljubljano. Naj toraj tisti vnanji gospodje, ki jih dobivajo od ljubljanskih poverjenikov, kakor tudi tisti ljubljanski udje, kterim bi jih dečki, ki jih raznašajo, v par dneh ne prinesli domu, blagovoljno po nje pošljejo. Poverjeniki so: Č. g. Karl Klun pred škofijo h. št. 14 v I. nadstropji, za frančiškansko faro o. Joahim, za šentpetersko pa č. g. Franc Porenta.

(Število učencev na ljubljanskih srednjih šolah.) Na gimnaziji je letos 628 učencev. Za prvo šolo se jih je za slovenska oddelka skonca oglasilo 150, pri preskušnji pa je bilo 24 zavrženih; za nemški oddelek se jih je vpisalo 79, pri skušnji pa jih je 7 padlo. V drugem razredu jih je v slovenskem oddelku 67, v nemškem 50; v tretjem 44 in 34, v četrtem 51, v petem 82, v šestem 35, v sedmem 40, v osmem 27. Na realki jih je letos 300, pa jih je prejšnja leta bilo že 400. Iz tega je razvidno, da realka hira, gimnazija pa se vzdiguje.

(Za profesorja) na ljubljansko gimnazijo je prišel s Kranja gosp. Tomaž Zupan.

(Nesreča.) Iz Dola (Lustthal) se nam poroča žalostna novica o nesreči, ki je zadela gospoda Eduard Koblarja. Peljal se je namreč z vozom po brodu čez Savo, na vozu je bil on, njegova gospa in edina hčerka. Brodnik ni zaprl ograje zadej za vozom, konj postane nemiren in voz drkne z ladje v Savo. Gospod Koblar izplava sam na suho, gospo njegovo z veliko silo reši brodnik, a deklico odnese Sava.

(„Brencelj“ št. 15 in 16) je prišel po dolgih težavah ravnokar na svetlo. Dolgo se je rodil, zato je pa tudi obširen in raznovrsten, da ga bodo naročniki imeli kaj brati. Med drugim je začel razglašati tudi vse narodne ljudi, s kterimi imajo Slovenci večkrat opraviti, kakor advokate, trgovce, obrtnike itd., da bodo vedeli Slovenci obračati se do njih, kedar bodo kaj potrebovali, ne pa do nasprotnikov naših, ki pomagajo tlačiti nas s tem, kar si pri nas zaslužijo.

Razne reči.

— „Zlata šola, vsakemu kristjanu potrebna“ se imenujejo molitvene bukvice, ki jih je spisal č. g. fajmster Volčič, založil pa bukovez g. Matija Gerber. Že spisatelj g. Volčič, kteri nam je preskrbel že mnogo lepih molitvenih knjig, nam je porok, da tudi od preč. knezoškofijstva potrjene bukvice obsegajo mnogo lepih in koristnih nauk in molitev. Zato jih prav toplo priporočamo pobožnemu slovenskemu ljudstvu, ter želimo, da bi prav obilno sadu obrodile. Cena jim je v platno vezanim 85 kr., z zlatim obrezkom pa 1 gld. 20 kr. in se dobivajo pri založniku gosp. M. Gerberju.

— Zabavnik „Deutscher Hauschatz“ je prišel na svetlo že 18. t. j. zadnji snopič 5. letnika, ki obsega: Unter Wür-

gern. Abenteuer aus der Sahara von Karl May (Schluss). — Wenn Du eine Rose schaut. — Die Herren Watzel und Pratzel. Eine humoristische Jubelfeier - Reminiscenz - Novelle von Adolf Schirmer (Fortsetzung). — Buttermilch die beste Freundin dan kranken Magens. Von Dr. J. A. Schilling. — Erinnerungsblätter aus Rom. Von Franz Maria Benedikt. — Ein russischer Freiheitsdichter. Ein Lebensbild nach russischen Quellen von August Haack. — Der Dom zu Bamberg. — Berliner Chronik. Von Dr. X. — P. Hugo von Rolshausen. — Pompeji. Eine populär - archäologische Skizze — Die Monde des Mars. — Der Kanal von Panama. — Allerlei. — Podobe pa so: Wildkatze und Alpenkrähen. Von F. Specht. — Das ist der Feinstel! Gemalt von L. Pohle. — Buddhistischer Tempel auf der Felsenfestung von Gwalior in Vorderindien. Nach eine Photographie gezeichnet von H. Catenacci. — Sonntagsfeier am Sannetschpass im Schweizerkanton Wallis. Von R. Ritz. — Der Dom in Bamberg. — P. Hugo von Rolshausen. — Ausgrabungen in Pompeji. Nach einer Skizze von L. Dill. — Das Forum in Pompeji. Von Lindemann-Frommel. — Abend auf der Gräberstrasse in Pompeji. Von L. Dill. — Karte des Isthmus von Panama und des interoceanischen Kanals. Ker se prične s prihodnjim snopičem nov letnik, priporočamo ta zabavnik vsem, ki želé lepega podučnega in zabavnega nemškega berila.

— Smrt dveh italijanskih učenjakov. Konci pretečenega meseca sta umrla znani italijanski orjentalist in arhæolog, častni korar kr. bazilike v Milanu, Luigi Riraghi in italijanski zgodovinar, viši nadzornik italijanskih arhivov La Lunia. Prvi je spisal nad 150 del, umrl v Milanu 80 let star posledni v Palami 56 let. Kakor se poroča iz Carigrada je grški patriarh dovolil Srbom na prošnjo Srbske vlade ustanoviti od Carigrada neodvisno narodno cerkev.

— Zemeljni potresi. V Szegedinu in okolici se je čutil 31. avgusta ob 5 zjutraj močen potres. Na Sv. Tomaža otoku v zapadni Indiji je bil 30. julija ob 11 uri 35 minut silen potres zemlje.

— Bolgarsko-nemški slovar od Gubenijškega inženirja Jurija Prozeka izide v teku meseca v Bosni. Kteri se žele seznaniti z bulgarskim slovstvom, ki zdaj hitro napreduje bo z veseljem to delo pozdravil, ker dozdej nobenega takega besednjaka ne bilo.

— Češko slovstvo. V Pragi je izšel „Slovansky bibliografický katalog na rok 1878, imenik vseh českých, polských, srbských, luzinsko-srbských slovenských in rumunských knih, izdanih v prošlom letu Slovenski del je spisal g. Hubat v Ljubljani in obseza 4 str. V Pilznu je izšel 3 snopič dela „Illustrovane dějiny literatury všeobecné, ki ga izdaja g. Petruš gimnazijalni ravnatelj v Pilgramu. Delo bo obsegalo literarno zgodovino vseh narodov. Ravno izšli snopič obravnava literaturo Hebrejcev, Arabov in starih Egipčanov. Zbirke teoretičnih in praktičnih spisov šolske literature. Biblioteka učiteljska je izšel drugi zvezek, obsegajoč spis: „O osnovah učebných na různých školách od Komenského navržených spisal Janez Lepař. Za pivovare izhaja v Pragi list: Časopis spolku pro sprůmysel pivovarský v kralovství Českem vredeje ga g. Josip Heindl. Izšel je za učilje, „Kalendář učitelstva českoslovanského“ ceno mu je 55 novčicev.

— Die Deutschen in Oesterreich-Ungarn und ihre Bedeutung für die Monarchie se zove knjižica od dr. Schröera, v kateri se dokazuje, da je treba dualizem

razrušiti, in tudi Madjare, kakor vse druge narode vклонiti pod vrhovno oblast Nemcev, češ da so le ti sposobni za to. — S takimi šovinističnimi spisi se pač le dražijo narodi, in zabranjujejo porazumljenje avstrijskih narodov.

— V Livorni na Laškem se je vršila velika demoštracija zoper Avstrijo. Vzdignili so kosti osmih Lahov, ki so bili po Avstrijancih vstreljeni, ter so jih v sprevedu prenesli na drug mirodvor. Spreveda se je vdeležilo 70 družtev. Tako se na laškem ščujejo ljudske strasti zoper Avstrijo, in ni dvomiti, da dobomo v kratkem novo vojsko z Lahi.

— Gora Orizaba. Ena najvišjih je gora Orizaba v Meksiki, 5295 metrov visoka, ter le malo kdo pride na nje vrh. Nedavno jih je šlo 14 mož na vrh, kamor so hodili 4 dni. Eden Eden izmed potnikov je na vrhu umrl, ker mu je bil zrak pretenak, drug je vmrl čez 4 dni. — Tako tišče ljude iz radovednosti v smrt.

— Statistika Indije. Angleška Indija (brez samostojnih kraljestev) ima 191 milijonov prebivalcev. Samostojni kralji pa imajo 49 milijonov ljudi pod seboj. Nekaj malega imajo tudi Francozi in Portugalci. Cela Indija šteje 241 milijonov duš, tedaj skoraj toliko, ko cela Evropa vkup. Po veri je 139 milijonov indiških malikovalcev, 1 milijon sikov, 3 milijone buddistov, 40 milijonov mohamedancev, 1 milj. kristjanov in 6 milijonov raznih drugih veroizpovedanj. Mnogo je tam še divjih zveri. Leta 1877 je bilo 19695 ljudi vmorjenih po divjih živalih, in sicer so sloni umorili 46 ljudi, tigri 819, leopardi 200, medvedje 85, volkovi 564, hijene 24, strupene kače pa 16.777!

Umrli so:

11. sept. Marija Kočmur, gostaška, 57 l. hy drops;

12. sept. Marija Wimmer, čevljarja hči, 28 l., za jetiko; Janez Suhadobnik, delavec, 42 l., za jetiko; Marija Stalec, delavca žena, 57 l., za jetiko; Urša Mlakar, kuharica, 66 l., za jetiko.

13. sept. Jaka Kojžele, vratar 70 l.; Franca Maček, otrok, 10 m., za drizgo; Hermína Baier, otrok, 4 l., za jetiko; Andrej Rabuse, delavec, 56 za jetiko.

14. sept. Ana Sajovec, 75 l., za slabostjo.

15. sept. Ferdinand Sedej, ribiča otrok, Krakovo, za drizgo; Marija Verderber, kajzarja žena, 35 l., za rakom; Janez Gradišar, gostač, za pljučno boleznijo.

16. sept. Tina Šušteršič, uradnika hči, 14 l., Hilšerjeve ulice, za jetiko. Avgust Ersin, mrtvorojeno dete; Majda Hutter, gostaška, 71 l., za slabostjo; Marija Šmon, gostaška, 50 l., za omeheanjem možganov;

17. sept. Ana Črnivec, gostaška, 35 l., za mrzlico; Marija Schrei, delavka, 19 l., za jetiko; Janez Mihalovič, čevljar na karlovški cesti, 76 let.

Listnica vredništva.

Gosp. J. S. in C. K. na J. Dopisa nista za rabo, ker sta preosebna za občinstvo, toraj ne mi kavna, pač pa bi utegnili zavoljo njih sitnosti imeti.

A. Schafferjeva bukvarna

ima vse knjige za srednje šole, ter se priporoča najuljudneje.

A. Schafferjeva bukvarna

(2) glavni trg št. 9.

Lepe podobice svetnikov

za biro in darila se dobivajo v Ino-mostu po nizki ceni.

Da si podobice vsak lahko ogleda ter pravno izvoli, sem poslal opravištvu zbirko izglednih podobice, kjer se izve tudi številka in cena. (3)

Na obilno naročevanje vljudno vabi

Anton Müller.

Nove in priporočila vredne knjige.

Aléšovec, Ljubljanske slike 60 kr.

Plot, P. Monat zur heiligen Todesangst Jesu 54 kr.

Dubois, Der praktische Seelsorger 2 gl. 10 kr.

Petz, Philosophie der Religion 1 gl. 20 kr.

Janežič, Slovensko-nemški slovar 2 gl. 20 kr.

Schmitt, Anleitung zur Ertheilung des ersten Communicanten-Unterrichts 1 gl. 44 kr.

Schneider, Die Ablässe 2 gl. 70 kr.

Schuen, Katechismus auf der Kanzel 1 gl. 20 kr.

Schödl, Botanika in Zoologija 1 gl. 50 kr.

Thuille, Populäre Predigten 3 gl. 60 kr.

Tomšič, Knjižnica slov. mladini. I. Dragoljubci 45 kr.

Zwenger, Nar lepši čednost 85 kr.

Pot v večnost 36 kr.

Tudi imamo šolske knjige za mesto in za šole na deželi. Časniki in dela v zvezkih izhajajoča se hitro naročé. Pri naročilih s poštnimi nakaznicami prosimo, da se zmirom 6 kr. več pošlje za „frachtbrief“ ali pa za poštne marke, kedar se pod „kreuzband“ oddá. Za zavitek nič ne računamo.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani pred škofijo št. 6.

Priporočilo.

Častiti duhovščini priporočamo naše

voščene sveče,

ki so narejene iz čistega, lepo belega voska od čebel, gorijo lepo in počasi — pre še bolj počasi — kakor najboljše v deželi narejene voščene sveče, ter se posebno odlikujejo s tem, da jih ni treba nikoli vtrinjati.

Mi za naše voščene sveče dobri stojimo in še pristavimo, da še denarja zanje ne vzamemo, če nam kdo dokaže, da je dobil od nas menj čiste in hitreje goreče sveče, kakor so najboljše do zdaj znane.

Cena naših voščenih sveč bo zmirom nižji, kakor cena drugih najboljših sveč, ker imamo tovarno zunaj mesta in si prihranimo tako visoko daco na vosek.

Našim prejemnikom tedaj lahko po-strežemo z boljšo in cenejšo robo, ter prosimo obilnih naročil.

S spoštovanjem (2)

P. in R. Seemann

Ljubljana, Gradišče, Vegove ulice
št. 8 na dvorišči.

Telegrafične denarne cene 20. septembra.

Papirna renta 67.10 — Sreberna renta 67.15 — Zlata renta 81.20 — 1860letno državno posojilo 124 — Bankine akcije 824 — Kreditne akcije 259.75 — Londot 117.70 — — Ces. kr. cekini 5.58. — 20-frankov 9.33.

Žitne cene preteklega tedna.

a tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči		V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptuj		V Ormuž		V Celovcu		V Zagrebu	
		gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice	(hektoliter)	9	10	8	20	9	—	9	10	7	80	7	50	7	60	8	58	6	90
	(mernik)	2	78	2	8	2	75	2	78	2	39	2	30	2	33	2	62	2	22
Reži	(hektoliter)	5	53	5	60	5	60	—	—	4	90	5	20	5	30	5	40	4	60
	(mernik)	1	70	1	72	1	72	—	—	1	50	1	60	1	63	1	66	1	38
Ječmena	(hektoliter)	4	55	4	60	4	55	4	55	4	60	3	40	3	40	5	67	4	20
	(mernik)	1	38	1	40	1	40	1	40	1	40	1	4	1	4	1	32	1	28
Ajde	(hektoliter)	5	40	5	50	4	55	5	76	4	80	5	20	5	20	4	78	4	20
	(mernik)	1	66	1	69	1	40	1	76	1	48	1	60	1	60	1	85	1	54
Prosa	(hektoliter)	4	23	4	40	4	70	5	84	4	80	5	—	5	10	4	46	5	—
	(mernik)	1	65	1	35	1	50	1	78	1	48	1	14	1	56	1	36	1	54
Turšice	(hektoliter)	5	—	5	15	5	15	5	15	4	90	3	65	1	56	5	35	3	70
	(mernik)	1	56	1	60	1	10	1	50	1	50	1	12	5	53	1	64	1	20
Ovsa	(hektoliter)	2	90	3	26	2	76	3	26	2	60	3	—	3	25	2	64	3	—
	(mernik)	—	80	1	—	—	88	1	—	—	80	—	92	1	—	—	82	—	29

Zlata šola

vsakemu kristjanu potrebna, se imenujejo molitvene bukve, ki jih je spisal čast. g. fajmošter Janez Voičič in se dobivajo pri bukvozezu

Matiju Gerberju.

Cena jim je v usnje vezanim in z zlatim obrezkom 1 gl. 20 kr., samo v usnje vezanim pa 85 kr. (1)

Svarilo.

Nekaj časa sém se plazijo po Krajskem sleparji, ki ljudem šivalne stroje (mašine za šivanje) prav dober kup ponujajo, nekaj denarja naprej vzamejo, mašine pa potem nikdar ne pošljejo.

Drugi spet pošljejo naročeno mašino, pa tako najslabeje sorte, ki že ni za nobeno rabo, pa jo prodajo za drage denarje, kakor bi bila brez napake. Ljudje so potem vsi obupani in si ne vedó pomagati.

Kdor hoče tedaj dobro šivalnico po tistej ceni, kakor jo tovarna daje, imeti, dobi jo pri meni.

Jaz kupčujem že deset let s šivalnicami, in kdor jo od mene kupi, mu pet let zanjo dober stojim. Tudi znam vsako napako popraviti, če bi se na stroju kaj pokvarilo.

Na deželo pošiljam svojega popotnika Antona Grebena, kteri naročila sprejema in vsakemu zastoj pokaže, kako se na tem stroju šiva. (3)

S spoštovanjem

Franz Detter,

v Ljubljani na glavnem trgu.

Andrej Schreyer-jevi nasledniki

v Ljubljani, špitalske ulice,

prodajajo v svoji štacuni vse vrste galanterijske robe in igrač, pa tudi koncove (cvrni), izdelke iz volne, trakove vsake vrste; potem kuhinjsko posodo, železne križe za grobove, sploh vse stvari, ki so v hiši ali kuhinji potrebne.

Častiti duhovščini se priporočamo za naročila na svete podobe v katerikoli obliki, rožne vence, mašne bukve in druge v bogoslužji potrebne stvari. (2)

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da odprem svojo pisarnico **6. septembra t. l.** v Gorenjem Logatci v županovi hiši; uradne dneve za Idrijski sodnijski okraj objavim pozneje.

(3)

Ignacij Gruntar,

c. kr. notar v Logatci.